ఒక నిజం - ఒక నమ్మకం

సదాశివాన్ని చంపడానికే నిర్ణయించుకున్నాడు గాంధీ. అతడితో తన సంబంధం ఏమిటో తెలిసిన తరువాత ఆ నిర్ణయం మరింత బలపడింది. ఆ సంబంధం మామూలు సంబంధం కాదు రక్త సంబంధం. సదాశివం గాంధీకి స్వయానా తండ్రి.

*　　*　　*

రెండు రోజుల క్రితం గాంధీని కలవడానికి ఒక వ్యక్తి వచ్చాడు. క్లుప్తంగా చెప్పాడు. "ఒక పెద్దాయన ఉన్నారు ఆయనను కీర్తిశేషుల్ని చెయ్యాలి. అందుకు నీకు ముట్టేది ఐదు లక్షలు, రెండురోజుల్లో మన నగరంలోని ఆడిటోరియంలో ఆయనకు సన్మానం. ఆ హాల్‌లో వెయ్యిమంది ప్రేక్షకులు కూర్చునే అవకాశం ఉంది. సరిగ్గా రాత్రి ఎనిమిది గంటలకు కరంటు పోతుంది. జనరేటర్ వెయ్యడానికి ఐదునిమిషాలు పడుతుంది. ఆ టైములో ఆయన మీద కాల్పులు జరిపి జనంలో కలిసిపోవచ్చు" అన్నాడా వ్యక్తి.

"ఆయన ఎలా ఉంటారు?" అన్నాడు గాంధీ.

ఆ వ్యక్తి గాంధీని పరిశీలనగా చూసి "నీకు ముసలి వేషం వేస్తే అచ్చం అలాగే ఉంటావ్" అన్నాడు.

ఆ వ్యక్తి మాటలకు ఆ రోజు గాంధీ నవ్వుకున్నాడు గానీ ఆ రోజు సాయంత్రమే కొరియర్ లో వచ్చిన సదాశివం ఫోటో చూసి ఆశ్చర్యానికి లోనయాడు. ఆయన ఫోటో తమ ఇంట్లో ఉంది. ఆయన పక్కనే తన తల్లి.

ఇప్పటి సదాశివంకూ ఆ ఫోటోకూ తేడా కనిపించలేదు అతడికి. ఆ ఫోటో ఈ మధ్యే అతడికి దొరికింది. అదయినా తన తల్లి చనిపోయిన తర్వాత ఆమె ట్రంకు పెట్టెలో దొరిగింది. తల్లికి మరణ ఘడియలు సమీపించినపుడు

గుమ్మం వైపు దృష్టి నిలిపేది. "ఆయన వస్తారు. తప్పక వస్తారు.. ఉత్తరం రాసాను" అనేది.

'ఇంతకీ ఎవరమ్మా ఆయన?' అన్న గాంధీ ప్రశ్నకు మెల్లగా 'మీ నాన్నగారు' అని చెప్పింది. గాంధీ ఆశ్చర్యపోయాడు. అతడికి ఊహ తెలిసిన తర్వాత తల్లి ఎప్పుడూ తండ్రి గురించిన ప్రస్తావన తేలేదు. డాక్టర్లు 'ఈవిడ బతకదు' అని తేల్చి చెప్పిన రోజు నుండి కాస్త శబ్దం వినిపిస్తే చాలు 'మీ నాన్న వచ్చారేమో!?' అనేది. చివరికి ఆమె తలుపు వైపు చూస్తూనే ప్రాణాలు విడిచింది.

- తల్లి చనిపోయిన కొన్నిరోజుల తర్వాత ఆమె ఏకైక ఆస్తి అయిన ఆ ట్రంకు పెట్టె తెరవగానే దొరికింది ఆ ఫోటో. నలుపు, తెలుపు రంగుల్లో ఉన్న పాతకాలం నాటి ఫోటో. తన తల్లి పక్కనే సదాశివం. కృష్ణుడు, సత్యభామ వేషాల్లో ఉన్న ఆ ఇద్దరి ఫోటో చూసి గాంధీ మనసు మూగగా రోదించింది. ఆ ఫోటోలోని వ్యక్తే తన తల్లిని మోసం చేసాడనే విషయం గాంధీకి అర్థమయింది. చనిపోవడానికి వారంరోజుల ముందు ఆమె గాంధీ జన్మ రహస్యం చెప్పింది.

'పాపం, ఆయన చాలా మంచివారు, కృష్ణుడి వేషం కట్టేవారు, నేను సత్యభామను. అంతకు ముందే ఆయనకు వెళ్ళయిందట, పెద్ద కుటుంబం నుంచి వచ్చారు. బాగా ఆస్తిపరులు. అయినా మా మనసులు కలిసాయి.' అంది తల్లి.

'ఫలితంగా ఈ దురదృష్టవంతుడు ఈ భూమ్మీద పడ్డాడు' అనుకున్నాడు గాంధీ. తల్లి ఒక రంగస్థల నటి. నాటకాలు బాగా ఆడే రోజుల్లో జీవితం సాఫీగానే గడిచింది. అవి మూలబడటంతో ఆమె బతుకు బజారున పడింది. అప్పటికి తను ఐదేళ్ళ పిల్లాడు మగదిక్కులేదు. పక్కనున్న వారి సూటి పోటీ మాటలు. అంతే! తల్లి ఊరొదిలి పెట్టిందట! ఒక ఫ్యాక్టరీలో

దినసరి కూలీగా చేరింది. రెక్కలు ముక్కలు చేసుకుంది. తనను పాతికేళ్ళు పెంచింది. డిగ్రీ వరకు చదివించింది. ఉద్యోగం సంపాదించి తల్లిని సుఖ పెట్టాలనుకున్నాడు. ఆ ఆశ తీరలేదు. అందుకే దొంగగా మారాడు. తల్లికి కోలుకోలేని జబ్బు సోకింది. అదీ కేన్సర్. దానికి డబ్బుకావాలి, అందుకోసం హత్యలు చెయ్యడానికి వెనకాడలేదు, అయినా తల్లిని దక్కించు కోలేక పోయాడు.

తల్లి జ్ఞాపకాలతో గాంధీ హృదయం బరువెక్కింది. ఆ ఆలోచన లను ఆపలేకపోతున్నాడు. అవి మళ్ళీ అతడిని వెంటాడాయి.

తను చేస్తున్న దుర్మార్గపు పనుల గురించి ఆ పిచ్చి తల్లికి తెలీదు. ఆ అభాగ్యురాలు తనకు మంచిపేరే పెట్టింది. మహాత్ముడి పేరు పెట్టు కున్నందుకు తను చేస్తున్న పనులు ఇవీ అని తెలిస్తే ఆ తల్లి తట్టుకోలేదు. అందుకే ఆమె దగ్గర తన చీకటి జీవితాన్ని రహస్యంగా దాచాడు.

స్కూల్లో చదివే రోజుల్లో జరిగిన సంఘటన గాంధీకి గుర్తుకొచ్చింది.

ఒకరోజు పాఠం చెప్పలేనందుకు తనను ఒక టీచరు ఇంగ్లీషులో తిట్టారు. ఆ పదానికి అర్థం తెలీదు.తమ పక్కనున్న ఇంటాయన్ని అడిగాడు. ఆయన జాలిగా చూసాడు. తను పదే పదే అడిగితే చెప్పాడు. అంతే, తండ్రి మీద పగమొదలయ్యింది. ఇన్నేళ్ళ తర్వాత ఆయన ఆచూకీ తెలిసింది. తల్లి జీవితాన్ని నాశనం చేసి, తనో నేరస్తుడిగా, హంతకుడిగా మారేందుకు కారణ మైన ఆ వ్యక్తిని చంపేందుకు అవకాశం వచ్చింది. ఆ అవకాశం జారవిడుచు కోకూడదనుకున్నాడు గాంధీ.

* * *

రెండు రోజుల తర్వాత తను చేయబోయే పని గురించి ఆలోచిస్తూ ఉద్విగ్నంగా ఉన్నాడు గాంధీ. ఆ రోజు ఉదయమే అతడికి ఫోన్ వచ్చింది. ‘‘ఈరోజే మన కార్యక్రమం, నీకు ఫోన్ రాగానే బయలుదేరు, అన్నట్టు నీకు

ఒక ముఖ్య విషయం చెప్పాలి. సదాశివం హత్యకు పథకం పన్నింది ఆయన దూరపు బంధువులే, ఆయనను చంపితే కోట్లలో ఆస్తి కలిసి వస్తుందని... ఈ విషయం మనసులో ఉంచుకో....'' అని ఆ ఫోన్ సారాంశం.

ఫోనులోని వ్యక్తి చెప్పిన మాటలకు గాంధీ నవ్వుకున్నాడు.

'స్వంత బంధువులు హత్యకు పథకం పన్నితే, ఆయన కొడుకే స్వయంగా చపడానికి వచ్చాడు... ఇదే విధివిలాసం' అనుకున్నాడు.

అలా ఆలోచిస్తూ గదిలో పచార్లు చేస్తున్నాడు. ప్రతి నిమిషానికి టైము చూసుకుంటున్నాడు. తల్లి ఫోటో ముందు నిలుచుని తనని క్షమించ మని కన్నీళ్ళు పెట్టుకున్నాడు. ఇది తప్పే... చాలా ఘోరమైన తప్పిదం, అయినా తప్పదు. దృఢమైన నిశ్చయంతో అతను బైటికి వచ్చేసరికి ఫోన్ మోగింది. 'బాబూ టైము దగ్గర పడింది. నువ్వు ఒక గంటలో అక్కడకు చేరుకోవాలి' ఫోనులో వ్యక్తి చెప్పాడు.

గాంధీ రివాల్వరు, కెమేరా ఉన్న సంచిని భుజానికి తగిలించుకుని తన బండి స్టార్ట్ చేసాడు. సదాశివంకు సన్మానం జరుగుతున్న ఆడిటోరియం వైపు బండి ముందుకు కదిలింది.

* * *

సదాశివంగారిని సన్మాన నిర్వాహకులు వేదిక మీదకు ఆహ్వానిం చారు. ఆ సమయంలో ఆయన అడుగులు ఉద్వేగంగా పడ్డాయి. సన్మానాలు కొత్తకాదు ఆయనకు. అయినా ఈరోజు మరుపురానిరోజు. ఆయన రాసిన జీవిత చరిత్ర గ్రంధాన్ని ప్రచురించారు. ఆ పుస్తకం ఆవిష్కరించటంతో పాటూ ఆయనకు సన్మానం ఏర్పాటు చేసారు ముఖ అతిధి కలక్టరుగారు,

''సదాశివం.. ఒక వ్యక్తి కాదు ఒక సంస్థ. చిన్న స్థాయి వ్యాపారవేత్తగా జీవితం ప్రారంభించి ఒక ప్రముఖ పారిశ్రామిక వేత్తగా ఎదిగారు. అలాగే

ఒక రంగస్థల నటుడిగా అనేక పాత్రలు పోషించారు. నట శిరోరత్న సదాశివం అంటే ఆంధ్ర ప్రజలందరికీ తెలుసు, ఆ పేరు వింటేనే శ్రీకృష్ణుడు, హిరణ్య కశిపుడు, సత్య హరిశ్చంద్రుడు గుర్తుకొస్తాడు. ముప్పయ్యేళ్ళ క్రితం అయిన స్థాపించిన నటరాజ నిలయం మన కళ్ళముందు మెదులుతుంది. కళతో ముడిపడ్డ తన జీవితాన్ని గురించి ముందు తరాలవారికి తెలియచెయ్యాలనే సదుద్దేశంతో ఆయన తన జీవిత చరిత్ర రాసుకున్నారు దాన్ని నా చేతుల మీదగా ఆవిష్కరించడం నా అదృష్టం..'' అంటూ ఆయన ఉపన్యాసం ముగించారు.

కలక్టరుగారి మాటలతో వేదిక ముందు నుంచున్న గాంధీ మనసు రగిలిపోయింది.'నా తల్లికి అవమానం, ఈ పెద్ద మనిషికి సన్మానం అను కున్నాడు.

గాంధీ ఇపుడు సదాశివంగారికి అతి చేరువలో ఉన్నాడు. అతడి చేతిలో కెమేరా ఉంది. ఎవరికీ అనుమానం రాకుండా ఫోటోగ్రాఫర్‌గా ఆ ఆడిటోరియంలోకి ప్రవేశించాడు. ఫోటోలు తీస్తూ ఆయన ముందుకు వచ్చి నిలబడ్డాడు. ఇప్పుడు పాయింట్ బ్లాంక్‌గా ఆయనను కాల్చెయ్యవచ్చు అనుకున్నాడు. ఎనిమిదయింది. ఎవరో ఉపన్యాసం ఇస్తున్నారు. పూల దండలు, అభినందనలు సన్మాన పత్రాలు, అవన్నీ చూస్తుంటే గాంధీకి చిరాకుగా ఉంది. అయినా ఓపికగా నుంచున్నాడు. ఇంకో నిమిషంలో కరంటు పోవాలి. అతడిలో టెన్షన్. అరవై సెకనుల కాలంలో అతనిలో ఉత్కంఠ. నరాలు తెగిన ఫీలింగ్. అప్పటికి సన్మానం అయిపోయింది. కరంటు పోలేదు. అప్పుడు అతని సెల్ మోగింది.

''ఏదో పొరపాటు జరిగింది. ఆయన ఇంటికి వెళతారు. ఇంట్లో ఆయనొక్కరే, బాగా అర్ధరాత్రయిన తర్వాత పని పూర్తిచెయ్యి'' ఒప్పందం కుదిర్చిన వ్యక్తి చెప్పాడు.

గాంధీ వేగంగా ఆ ఆవరణ దాటి బైటకొచ్చి తన బండిని ముందుకు పోనిచ్చాడు.

*   *   *

సన్మానం అయిన తర్వాత ఇంటికొచ్చి భోజనం కానిచ్చిన సదాశివం తన గదిలో పచార్లు చేయడం ప్రారంభించారు. వాతావరణం చల్లగా ఉంది. దూరంగా ఎవరి ఇంటినుంచో వినిపిస్తున్న సంగీత సాధన శ్రావ్యంగా వినిపిస్తోంది. ఆ రోజు ఆవిష్కరించినబడిన తన జీవిత చరిత్ర గ్రంథాన్ని ఆయన చేతుల్లోకి తీసుకున్నారు. బాల్యం నుంచి యవ్వనం వరకూ వివిధ దశల్లో తన ఛాయాచిత్రాలు. వాటిని చూడగానే ఆయనకి తన బాల్యం గుర్తుకొచ్చింది. పెరిగిన ఊరు, పొడుగ్గా సన్నగా ఉండే తాతగారు, తనతో పురుష సూక్తం, శ్రీసూక్తం చదివించడం స్మృతిలో మెదిలింది. పద్యాలు రాగయుక్తంగా పాడటానికి ఉదయం పూట చలిలో గోదారొడ్డున కూర్చుని ప్రాక్టీసు చేసిన రోజులు గుర్తొచ్చి ఆయన పరవశం చెందారు.

పదహారేళ్ళకి పెళ్ళి, పెళ్ళిపీటల మీద భార్య నిద్రపోవటం జ్ఞాపకాని కొచ్చి ఆయనకు చాలా నవ్వొచ్చింది ఇంతలో ఎక్కడినుంచో లీలగా వినిపిస్తున్న ఒక పాత పాట "సడిచేయకే గాలి... సడిచేయబోకే... అలసి ఒడిలో నా రాజు పవ్వళించేను."

- ఆ పాట వినగానే సదాశిం లేచి కూర్చున్నారు. మనసంతా దిగులుతో నిండిపోయింది.

ఇంట్లో ఎవరూ లేరు. కొడుకులిద్దరూ విదేశాల్లో ఉద్యోగాల్లో స్థిర పడ్డారు. కూతురు అల్లుడి ఉద్యోగ రీత్యా ఢిల్లీలో ఉంటోంది. ఆమెను చూడటం కోసం భార్య రెండు రోజుల క్రితమే ఢిల్లీ వెళ్ళింది.

సదాశింకు ఒక్కసారిగా తాను ఒంటరివాడిననే బెంగ బయలుదేరింది.

తనను కలవరపెట్టిన ఆ పాట అయిపోయినా ఆ పాటను వెన్నంటి

ఉన్న జ్ఞాపకాలు వెంటాడుతూనే ఉన్నాయి. ఆ పాట పాడి తనకో మహత్తర మైన అనుభూతి మిగిల్చిన మాణిక్యరత్నం ఆయనకు గుర్తుకొచ్చింది.

ఆ పాట తన కోసం ఎంత మధురంగా స్వానుభవంతో పాడేదో, కృష్ణ లీలలు నాటకంలో తను సత్యభామ వేషం కోసం జరిపిన అన్వేషణలో దొరికింది. గుక్కతిప్పుకోకుండా ఐదునిమిషాల సేపు రాగం తీయగలిగేది. విశాల నేత్రాలతో మనోహరంగా నవ్వేది. తను పెళ్లయినవాడని తెలిసినా తనకు దగ్గరయింది. తనకు సర్వస్వం అర్పించిన ఆమె నుంచి తను దూరంగా పారిపోయాడే తప్ప తను ఆమెకు తోడుగా నిలవలేకపోయాడు. తీవ్రంగా జబ్బుపడి చావు బతుకుల్లో ఉందని తెలిసినా తను వెళ్ళలేదు, తనగురించే కలవరించి కనుమూసిందనే వార్త తెలిసి తను రెండు కన్నీటి బొట్లు రాల్చాడే తప్ప ఆమె కోసం ఏం చెయ్యగలిగాడు?

మాణిక్యరత్నం గురించిన జ్ఞాపకాలతో అలజడికి గురైన సదాశివం నిద్రపోదామని మంచంపై నడుం వాల్చారు. నిద్రపోతూ టైం చూసాడు. అర్థరాత్రి పన్నెండు గంటలు.

* * *

గాంధీ తన వాహనాన్ని ఆ రెండంతస్తుల భవనంకు కొంచెం దూరంలో ఆపి టైం చూసుకున్నాడు. పన్నెండు దాటింది. చుట్టూ చూసాడు. కార్పోరేషను వారి దీపాలు దేదీప్యమానంగా వెలుగుతున్నాయి. ఐనా, ఎక్కడా నరసంచారం లేదు. తాళం వేసి ఉన్న ఆ ఇంటి గేటు ఎక్కి మెల్లగా ఆ ఆవరణలోకి దూకాడు. లోపల అంతా చీకటి. ఆకు కదిలినా వినిపించే శబ్దం. ఆ ఇంటివెనక వైపు నడిచాడు. పైపు గొట్టం పట్టుకుని బాల్కనీ మీదకు చేరాడు. బాల్కనీ అనుకునే ఉన్న గది తలుపు తాళం తీయడానికి పావుగంట పాటు శ్రమ పడ్డాడు. తలుపు తీయగానే విశాలమైన హాలు. ఆ గది దాటి పక్కనే ఉన్న మరో గది తలుపు తోసేసరికి మంచం మీద నిద్రపోతున్న సదాశివం. ఆయనను చూసి టక్కున తలుపు వెనక్కి జరిగాడు.

*   *   *

ఆకాశంలో కొంగల గుంపు బారుగా సాగిపోతున్న దృశ్యం అవన్నీ నల్లగా ఉన్నాయి. ఏమిటీ కల? కొంగలా, కాకులా? నిద్రలోనే సదాశివం గుండె ఝల్లుమంది. దిగ్గున లేచి కూర్చున్నారు. దూరంగా ఎక్కడినుంచో పసిపిల్లవాడి ఏడుపు లీలగా వినబడుతోంది. ఊరు చివర నుంచి వినవస్తున్న మంగళవాయిద్యాల శృతి పెరిగి కర్ణకఠోరంగా వినిపిస్తోంది. ఆ శబ్దంలో తన గదిలోకి తనను చంపటానికి ఒక ఆగంతకుడు ప్రవేశించిన చప్పుడు వినబడలేదు.

మంచం మీద ఉన్న తన జీవిత చరిత్ర పుస్తకం మళ్లీ చేతుల్లోకి తీసుకున్నారు సదాశివం. ఆయనలో దుఃఖం తన జీవితంలో అత్యంత సాన్నిహిత్యంలో మెలిగి చేరువగా, ఊపిరిగా నిలిచిన మాణిక్యరత్నం గురంచిన ప్రస్థావన ఈ పుస్తకంలో లేదు. ఆమె గురించి రాస్తే తను చరిత్ర హీనుడవు తానని రాయలేదు. అయ్యో! తనెంత తప్పుచేశాడు?

అలా మాణిక్య రత్నం గురించి మథనపడుతున్న సదాశివంలో హఠాత్తుగా మొదలయ్యింది. ఆ బాధ, ఊపిరి ఆడక ఉక్కిరి బిక్కిరి అయ్యాడు. ఆస్తమా ఎటాక్! కొన్ని సంవత్సరాలుగా తాను బాధపడుతున్నాడు. మరి ఇంత ఉద్ధృతంగా ఎప్పుడూ రాలేదు. ఈ రాత్రే చరమరాత్రా...!? గొంతెత్తి అరవాలి... సర్వెంట్ క్వార్టర్‌లో ఉన్న వాచ్‌మేన్ లేచివస్తే బాగుండును. ఎప్పుడు దగ్గరుంచుకునే 'నెబులైజర్' ఏమయింది? పద్యం పాడితే పక్క ఊరి వారిని నిద్రనుంచి లేపే గొంతు మూగవోయింది. కనీసం ఆ టేబుల్ మీద టాబెట్లు వేసుకుంటే...!? మళ్ళీ మాణిక్యరత్నం ఎదురుగా వచ్చి నిలుచున్నట్లయింది. నిలువెత్తు మనిషి, నుదుటి మీద పెద్ద బొట్టు... ఎప్పుడూ పసుపురాసుకునే ముఖం.

రెండు నిమిషాలుగా సదాశివాన్ని గమనిస్తున్న గాంధీలో ఆశ్చర్యం... ఉద్వేగం తను చంపుదామనుకున్న వ్యక్తి తనకు ఎదురుగా చావుబతుకుల్లో

ఉన్నాడు. ఊపిరి ఆడక మెలికలు తిరగిపోతున్నాడు. ముఖం నీలి రంగులోకి మారిపోతోంది, ఆ జబ్బు గురించి తనకు తెలుసు. ఎదురుగా తన తండ్రి, తనకు వారసత్వంగా ఆస్తిపాస్తులు ఇవ్వలేకపోయినా ఆస్తమా వ్యాధిని ఇచ్చాడు. తను ఎప్పుడూ ఉంచుకునే నెబులైజర్, ఫాంటు జేబులో ఉంది, మరో జేబులో రివాల్వర్, ఒకటి బతికించేది. రెండోది చంపేది.

గాంధీ ఒక్కక్షణం సదాశివం వంక చూసాడు. ఆయాసంతో మెలికలు తిరుగుతున్నాడు. తను చంపే అవసరం లేకుండా చనిపోయేలా ఉన్నాడు. సదాశివాన్ని పరిశీలనగా చూసాడు. ఈయనలానే తనూ ఉన్నాడు, అచ్చుగుద్దినట్లు... అలా అనుకున్న గాంధీలో పేగు కదిలినట్టయింది. తను చంపుదామనుకున్న వ్యక్తి మీద జాలిలాంటి భావన.

'అమ్మ ఒక నిజం... నిజం చచ్చిపోయింది. నాన్న ఒక నమ్మకం, ఇప్పుడు ఆ నమ్మకం చావుబతుకుల్లో ఉంది.... లేదు నేనిపుడు ఆ నమ్మకాన్ని బతికించుకోవాలి. '

అలా అనుకున్న గాంధీ వేగంగా ముందుకు కదిలాడు. తన జేబులోని నెబులైజర్‌ని సదాశివం ముక్కుదగ్గర ఉంచి ఆన్ చేసాడు. ఆయన ఆశ్చర్యంగా చూసి ఏదో చెప్పబోయాడు. గాంధీ మౌనంగా తన పని పూర్తి చేసాడు. టేబుల్ వంక ఆయన చెయ్యి చూపించాడు. గాంధీ ఆ సీసాలోని మాత్ర పేర్లు చదివాడు తను వేసుకునేవే! గబగబా టాబ్లెట్టు తీసి మంచి నీళ్ళు అందించాడు. ఆయన టాబ్లెట్ తీసుకుని కళ్ళుమూసుకున్నాడు. పక్కనే ఫోన్, అంబులెన్స్‌కు ఫోన్ చేసాడు.

"ఇక్కడ ఒక పేషెంటు చావు బతుకుల్లో ఉన్నారు" అంటూ ఆ ఇంటి అడ్రస్ చెప్పాడు.

'ఇక తన పని అయిపోయింది' అనుకున్నాడు గాంధీ. వచ్చే ముందు ఆ గదిలో తను చూసిన ఆ వస్తువును దొంగిలించాలనుకున్నాడు దాన్ని గబగబా తన సంచిలోకి చేర్చాడు. ఆ ఇంట్లోంచి బైటకు నడిచి పైపుతో దిగే

అవసరం లేకుండానే మెట్లు దిగి క్రిందకు వచ్చాడు. అతను వచ్చిన ఐదు నిమిషాలకు ఇంటిముందు అంబులెన్సు వచ్చి ఆగింది. గాంధీ గోడ చాటుకు తప్పుకున్నాడు. అంబులెన్సులో తెల్లబట్టలు వేసుకున్న ఇద్దరు వ్యక్తులు దిగారు. ఆ బిల్డింగ్ అవుట్ హౌస్‌లో ఉంటున్న వాచ్‌మేన్ తాళం తెరిచాడు. గాంధీ అంతా గమనిస్తూ దూరంగా నిలబడ్డాడు.

మరో పావుగంట తర్వాత సదాశివంగారిని వీల్ చెయిర్‌లో తీసుకొచ్చి అంబులెన్సు ఎక్కిస్తున్నారు.

“ఫరవాలేదు. గండం గడిచింది. నెబులైజరు ఉపయోగించడం. టాబ్లెట్లు వేసుకోవటంతో రిలీఫ్ వచ్చింది. ఇంతకీ మీకు ఈ ప్రథమ చికిత్స చేసిందెవరు?” అన్నాడు తెల్లబట్టలు వేసుకున్న వ్యక్తి.

“ఏమో... నాకే మీ అర్థం కావడంలేదు. అంతా లీలగా జరిగిపోయింది. బహుశా దేవుడేమో..” అన్నాడు. సదాశివం రెండు చేతులూ జోడిస్తూ.

ఆ మాటలు గోడచాటున దాక్కుని విన్న గాంధీకి స్పష్టంగా వినిపించాయి.

గాంధీ తను దొంగిలించిన వస్తువు బైటకి తీసాడు. అది ఒక ఫోటో ఫ్రేమ్. తన తల్లి, తండ్రి కలిసి తీయించుకున్న పాతకాలంనాటి ఫోటో. తనకు తండ్రి ఉన్నాడనే నమ్మకం మిగిల్చే ఒక సాక్ష్యం. ఆ ఫోటోను ఒక్కసారి తడిమాడు. అతడి కళ్ళల్లో నీళ్ళు.

‘అమ్మా, నువు ప్రేమగా ఆ మహాత్ముడి పేరు పెట్టుకున్నావ్.. ఇన్నాళ్ళకి దాన్ని సార్థకం చేసాను. చంపాలనుకుని వచ్చాను... చావబోతున్న నమ్మకాన్ని బతికించాను అది చాలు ఈ జీవితానికి....

అలా అనుకుంటూ గాంధీ ముందుకు కదిలాడు.

(కౌముది డాట్ కామ్ మరియు రచన మాస పత్రిక 2012)